

Předplácí se
 Pro Prahu: celoročně 5 zl., půlletně 2 zl. 50 kr., čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
 Pro venkov: celoročně 5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl. 80 kr., čtvrtletně 1 zl. 40 kr.
 Jednotlivá čísla prodávají se po 12 kr., jednotlivé přílohy hud. po 50 kr.
 Za inseráty se platí pouze 2 kr. za řádek drobného písma.

DA LIBOR.

časopis

věnovaný zájmům světské i církevní hudby a zpěváckých spolků českoslov., zároveň pak organ „Matice hudební“
s četnými přílohami hudebními.

Redaktor:

Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:

Emanuel Starý.

Památné dni hudební.

28. listop. 1785 * Mich. Carafa, op. sklad. — v Neapoli.
 " " 1861 † Robert Führer, sklad. církv. — ve Vídni.
 " " 1869 † Giulia Grisi, slovut. zpěvačka — v Berlíně.
 29. " 1830 † C. S. Catel, sklad. a spis. hud. — v Paříži.
 30. " 1761 * J. Šenk, op. sklad. — v Víd. Nov. Městě.
 " " 1838 † J. Farník, profesor klarinetu na konservatoři pražské — v Praze.
 " " 1840 I. konc. švédského housl. Ole Bulla v Lipsku.
 1. pros. 1816 † K. Frant. Benda, výt. housl. — v Berlíně.
 " " 1820 poprvé zpíván Šubertův „Erlkönig“ — ve Vídni.
 " " 1822 I. koncert Lisztův ve Vídni.
 " " 1867 I. církv. koncert „Umělecké besedy“ řízením dra. Procházky.
 2. " 1840 I. prov. Donizettiho zpěv. „Favoritka“ — v Paříži.
 " " 1843 I. provozování Šumanovy skladby: „Das Paradies und die Peri“ v Lipsku.
 3. " 1809 † Josef Šnabel, církv. sklad. — ve Vratislavi.
 " " 1837 I. provoz. Webrovy zpěv. „Abu Hassan“ v Lipsku.
 " " 1841 I. provoz. zpěvohry „Katharina Cornaro“ Fr. Lachnera v Lipsku.
 " " 1759 * Fr. Čech, skladatel v Hořicích
 " " 1825 * Hynek Vojáček, skladatel (cárský kapelník v Petrohradě) — ve Zlíně (na Moravě).
 " " 1865 † Moric Mildner, skladatel a profesor houslí na pražské konservatoři — v Praze.

Smetanova vlastenecká zpěvohra

„Libuše.“

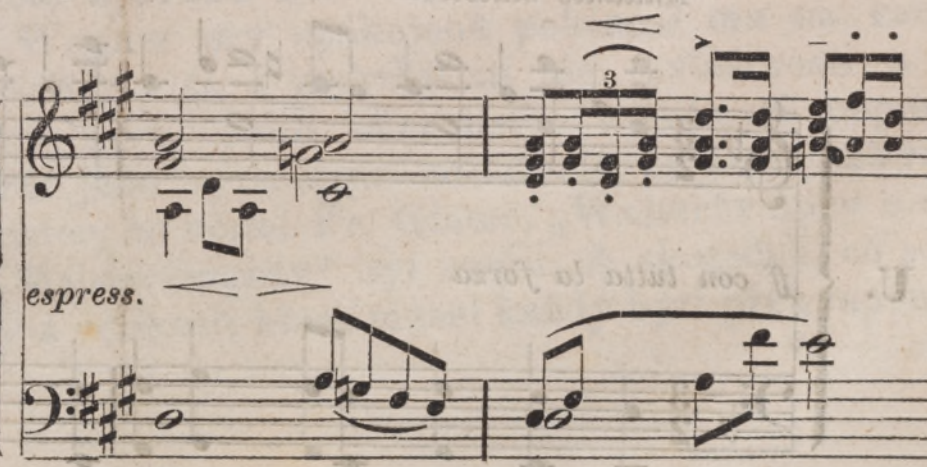
(Dokončení).

Děj sňatku Libušina ve třetím a posledním jednání nepřetržitě běže se ku předu. Již první scéna v Libušině komnatě na posvátném Vyšehradě, kde v harmonickém souladu sklání se skupina svorných bratrů před panovnicí smířenou, působí na mysl naši dojmem příjemným. Tušení, jež Lutobor během druhého jednání při smíru obou rozvaděných bratrů byl oděl v slova naděje na konečný smír s kněžnou povznesenou, jest již zde na počátku scény této z pola vyplněno: Chrudoš sklání sice šiji svou před něžným

pohledem kněžny, však přes hrdé rty jeho nevyšlo ni jediné slůvko odprošení, jimž by pykal urážky kněžně ve tvář celého národa vmetané. Ještě závažnější momenty zatřásti musí duši jeho, než se odhodlá hrdý ten vladyka ku kroku, jimž zlomí vlastní vzdor svůj. Perspektiva však na konečný smír s kněžnou vystupuje neustále jasněji před zrakoma našima na obzoru děje celého. Mezi oběma bratry jest smír již zjednan; z čehož Libuše v slavnostní den sňatku svého tím větší radost a uspokojení pocituje a vyslovuje. Radostně povznesená tato nálada zakládá se v hudebním ohledu na následujících lahodyplných tvarech

R. atd.

jež jsou ovšem obratnou rukou skladatelovou thematicky rozvedeny a slovům přiměřeně stupňovány. Svornost mezi oběma bratry jest pak i v hudebním ohledu symbolicky naznačena tím, že oba příznačné motivy obou bratrů Štáhlava J a Chrudoše C splývají v jednom objetí:

S. *espress.* *con tutta la forza*

Sbor shromážděných kolem kněžny vладыk v povzneseném dithyrambu stupňuje ještě u větší míře radostné toto naladění míru v kteréž zaznívá pojednou z dálky hlahol veselých rohů, příchod chotě kýženého oznamující. Libuše v úchvatné písni průchod dává v blaženosti rozechvělým citům svým. Velkolepý průvod svatební se neustále za všeobecného jasotu blíží až zjeví se na jevišti zahájen dvanacti slavnostně oděnými děvami, jež věnce v rukou přinášejí. Lahodný tento zjev ilustrován jest těmito tvary:

Musical score for two voices, T. and U., in 2/4 time. The top part is marked "dolce" and the bottom part "atd.".

jež v rytmu pochodném neustále tím více se stupňují, čím blíže přichází jádro slavnostního průvodu s Přemyslem: „Buď vítána, nevěsto ctná, tvůj ženich již jde“ — toť hlavní trestí tohoto sboru průvodního

Volná prostora uvnitř Vyšehradu, jak jsme ji poznali v prvém jednání při scéně soudní jest jevištěm Přemyslova vítězoslavného vjezdu. Mezi tím však co se strojí k slavnostnímu nastolení Přemysla, zachmúří se náhle jasné slunko nálady slavnostní a Chrudoš běsnou zlobou poháněn začíná bouřiti mezi vладыkami před stolcem knížecím shromážděnými v očekávání příchodu knížecího. „Neřekla vám, že dala všechnu moc do rukou svého manžela?“ Duch vzpoury hrozí náhle v nejrozhodnějším okamžiku zdrtiti šťastné skončení knížecího nastolení Přemysla; však milující Krásavě podaří se ukrotiti vzmahající se nedůvěru a bouři v prsou Chrudošových tak že tento s klidným očekává hledem příchodu: pána a soudce svého.

Slavnostní pochod, jež známe z předešlé ku zpěvohře, zazní, leši i vладыkové s Radovanem

v čele vystoupí, za nim objeví se Libuše s Přemyslem v průvodu slavnostně oděných děv a všeho lidu. „Hoj, tvrdý Vyšehrade, buď stokrát vítán, dnes nový host tě navštívil, oddán tvé službě lide,“ slovy těmi pozdravuje Přemysl knížecí sídlo, tu obrací se ku kněžně blahem zářící, aby jí vyslovil city vroucí lásky své, načež v lahodném duetu vzdávají oba knížecí manželé dík „bohóm spásám“ za štěstí přítomné a prosí je za požehnání pro doby budoucí. „Vyplněn úkol náš, voláme: sňatek váš buď požehnan,“ zvolá vůdce slavnostního průvodu Radovan a za ním v jásot bouřlivý propuká veškeren přítomný lid. Přemysl vystoupí na stolec knížecí a prvním tímto kročejem svým koná již svatou povinnost rozhodného soudce: zmiňuje se o sporu bratrském, o vzdorném pohanění kněžny vznešené; raduje se sice z opětného smíru bratří rozvaděných, však aby smířena byla vina staršího bratra zúplna, vyzývá je, aby před celým shromážděním těžce uraženou kněžnu opět před veškerým shromážděným lidem odprosil u nohou jejich. Chrudoš, po dlouhém vnitřním boji sklání se v prach před Libuší; pokoreni to však osladuje Přemysl: „Ne na zem, ke mně, sem na prsa má! Tys hanu její smyl, jsme vyrovnáni!“ Radostným plesem všeho lidu se otrásá okolí. Libuše, která s očima a rukama pozdvíženými celý ten čas stojí v zanícení, postoupí ku předu a věšteckým duchem uchváčena věštby hlásá užaslému lidu. Vše tichne a napjatě naslouchá prorockým slovům kněžniným.

Libušino vidění znázorněno živými obrazy a provázeno úchvatnou hudbou Smetanovou musí působiti dojmem na jevišti našem posud nevidaným. Z mlhavé dálky vynikají za sebou před zrakoma našima následující obrazy, jež vykouzli věští Libušin duch: 1. Břetislav a Jitka. 2. Jaroslav ze Šternberku. 3. Otokar II., Eliška a Karel IV. 4. Žižka, Prokop Veliký a Husité. 5. Jiří z Poděbrad — kteroužto skvělou řadu uzavírá 6. obraz: Královský hrad Pražský. Každý obraz jest provázen charakteristickou hudbou, vrchole nejúchvatnějšího dosáhne hudba při obraze čtvrtém při rekovských postavách slavné doby Husitské, kdež v průvodu mohutné figurace basů zahlaholí celým orchestrem v železném opancéření překrásná píseň Husitův: „Kdož jste boží bojovníci“.

Andante maestoso

Musical score for two voices, U. and another voice, in 3/2 time. The top part is marked "ff con tutta la forza".

dolce

atd.

Píseň ta v následujících obrazech v změněné formě zaznívá a při závěrečném obraze vystoupí z dosavadní mollové toniny v jasné dur a uchvacuje v radostném plesání veškeren lid, jenž pje v mohutném finale: „Český národ neskoná, pekla hrůzy slavně překoná!“

Na závěrek netřeba, abychom slovy nadšenými předbíhali skvělý v budoucnosti výsledek tohoto nejvelkolepějšího díla mistra našeho Smetany.

Rozhalený ten obraz hudební, jejž Smetanova tvůrčí síla na oslavu národa našeho vykouzila, a o němž jsme ovšem z pouhého čtení partitury

nic více nemohli sdělit než mlhavý nástin ctěnému čtenářstvu svému, rozhalený ten obraz jakkoli v mlhavých jen barvách nastíněný, přec mluví nejpádnějšími slovy sám za dílo to mistrovské, o němž konečný úsudek ponechán býti musí — jak již praveno — rokům příštím po živém provedení na jevišti velkého našeho divadla národního. Končím se zbožným přáním každého přítele a příznivce našeho života uměleckého i národního:

Kéž bychom se brzy dočkali prvního provedení velkého díla Smetanova v důstojném chrámu českých muz!

V. J. Novotný.

Z ciziny a Rakouska.

** *F. W. Riehl*, ředitel hudby ve Frankobrodě n. M., zakladatel tamnější „Riehlovy“ pěvecké jednoty, kromě toho znamenitý esthetik a spisovatel hudební, zemřel nedávno ve Frankobrodě, stár jsa 57 let.

** *Rubinstein* mešká právě v Paříži, kdež vyjednává s panem Daubéem o provozování oratoria svého „Věž babylonská.“

** *P. Luccová* započala v komické opeře ve Vídni řadu pohostinských her „Zerlinkou“ v „Don Juanu.“ Za tou příčinou vystoupily ceny míst tak vysoko, že na př. sedadlo stojí již nyní — 20 zl. Ti bláhoví Vídeňáci!

** Z *Vídně* odebere se *P. Luccová* do Lipska, kdež několikrát v divadle městském vystoupiti se uvolila, žádajíc ale 1500 tolarů za večer.

** Z *Vídně*. Zdejší spolek Cecilianský oslavil důstojně den své svaté patronky v chrámu Páně sv. Augustina slavnou mší řízením ředitele spolku p. prof. Böhma. Provedeny byly: Mše Antonia Lottiho (1665—1740), graduale Gius. Ottavia Pittoniho (1657—1743) a offertorium Palestriny (1514—1594). Při asperges, introitus a communio zpíván byl choral gregoriánský.

** *Hudební akademie v Pešt-Budíně* uspořádala dne 11. t. m. koncert za spoluúčinkování H. Stegmannovy, a F. Schmidta a A. Knahlové. Program byl tento: Overtura k „Hebridám“ (Mendlssohn), a některé kantáty pro soli, sbor a orchestr od Reinecke-ho, Rheinbergra, Raffa, Gadeho, Šumana a M. Brucha.

** V *Buda-Pešti* za nedlouho v koncertu některém provozovati se budou úryvky Wagnerových „Valkýr“ při klavíru vzdor tomu, že už v loni

sám Wagner za příležitosti podobného provozování úryvků z „Nibelungův“ proti tomu se vyslovil.

** *Intendance královských divadel v Drážďanech* zavedla t. zv. „klasické“ večery, jež se každých 14 dní opakují (za snížených cen). Nával k představením těm jest nesmírný.

** Z *Štuttgartě* připravuje se krajana našeho J. Aberta opera: „Enzio z Hohenstaufů.“

** *Reprize Gounodovy opery: „Mireille“* v komické opeře Pařížské nepochodila valně u obecnstva; měkká a melancholická její hudba ovšem nehodí se veselým a bujným Pařížanům.

** V *Paříži* proveden byl dne 10. t. m. Haendlův „Jidáš Makabejský.“

** Z *Buda-Pešti*. (Pův. dop.) Dne 18. t. m. zahájena zimní saisona I. filharmonickým koncertem řízením Han. Richter-a. Obavy, jež z počátku co do hmotného výsledku filh. koncertů vysloveny byly, našly skvělého vyvrácení tím, že obecnstvo vyplnilo až i poslední koutek sálu. Mezi přítomnými nacházeli se nejprvnější mužové zalitavské říše, jako hr. Andrassy, arcibiskup Haynald, hr. Apponyi atd. Program byl zejména zajímavý tím, že vystoupil tenorista Fr. Glatz ponejprv v širší veřejnost, kterýž jak známo, Rich. Wagnerem vyvolen jest pro úlohu „Siegfrieda“ při budoucích Bayreuthských představeních „Nibelungů.“ O velikosti a plnosti hlasu tohoto zpěváka kolovaly již dávno všeliké pověsti, ba Wagner prý spokojeně poklepal mu na rameno, přesvědčiv se o pravdivosti této zvláštnosti a není tudíž divu, pakli obecnstvo s jakousi napnutostí první jeho vystoupení očekávalo, ku kterémuž ředitel Richter, co učitel Fr. Glatze, „Walterův zpěv o cenu“ z „Meistersíngřův“ byl zvolil. A skutečně, co se týče síly a velikosti hlasu musel každý býti překvapen, kdo

ale očekával více, ten se prozatím nad míru sklámal. Druhá novinka byla Berliozova ouvertura ku „Benvenuto Cellini“, kterouž orchestr mistrně přednesl. V Praze chvalně známý pianista Lud. Breitner přednesl Šumanův a-mol koncert s nevšední mistrností; zejména chváliti se musí elegance a ušlechtilost jeho hry, jež nelibuje si, jak bohužel často se stává, ve virtuosním třískání, alebrž vyniká důmyslným a vřelým pojmutím skladatelovy intence jakož i měkkým, velmi pružným úhozem. Obecenstvu vždy milá VII. symfonie Beethovenova důstojně zakončila program tohoto večera, o jejímž provedení a řízení, velmi pochvalně zmíniti se musíme.

**** Ze Sondershausenu.** (Pův. dop.) Všeestranně oblíbené naše „Loh-koncerty“ vzaly konec svůj 17tým koncertem, jenž odbyval se v den narození staříckého knížete našeho. Za příčinou tou bývá program vždy vybranějším a solisté voleni se vši možnou obezřelostí. Tentokráte to bylo dne 20. září a překrásné počasí podporovalo slavnost tu. V odpoledním koncertu slyšeli jsme: Ouverтуру k „Vinetě“ od H. Frankenberga, ředitele hudby a učitelského semináře zdějšího, kteráž, jako veškeré skladby skromného skladatele tohoto, vyniká jmenovitě frapantními ideami, leskuplnou instrumentací a všemožným vystříháním se všech příkrých harmonií. Obecenstvo vůči přítomnému skladateli osvědčilo se býti velmi vděčným. Po té následoval Ernstův pathetický koncert (fis-mol), skladba nad míru obtížná a právě z té příčiny málo jen známá, kterouž přednesl p. Mirosl. Weber; ke cti jeho řečeno budiž, že zúplna vyhověl všem požadavkům, jakéž činí skladba ta k interpretům, čímž si ovšem dobyl hojně a bouřlivě pochvaly obecenstva veškerého. „Huldigungsmarsch“ Wagnera zakončil oddělení první. — V druhém oddělení slyšeli jsme pieču u nás zcela neobyčejnou, velké dueto koncertantní pro housle a kontrabass od Bottesiniho, kteréž krajané naši pp. Weber a Láška přednesli ku všeobecnému úžasu obecenstva, jež nemohlo pochopiti, jak nástroje tak daleko od sebe ležící spojití se mohou v příjemný soulad. Applaus obecenstva byl tak hlučný, že se musila část dueta opakovati. A-mol symfonie Gadeho (č. 3.) zakončila za jásotu přítomného obecenstva řadu letošních koncertů odpoledních. — Večer pak, za čarovného osvětlení, zavzněla rozsáhlým parkem knížecím slavnostní ouvertura K. M. z Webrů, po níž přednešen ještě tak zvaný „Geburtstagsmarsch“ od Tauberta, sbor od Mendlssohna a ouvertura k Wagnerově zpěvohře „Rienzi.“ Nyní následovalo několik skladeb pro nižší třídu obecenstva: Předehra k „Hugenotům“, polka od Bosquetta, valčík od Strausse a konečně t. zv. „ruské“ čepobití za účinkování veškerých bubeníků naší garnisony, kteráž skladba každoročně — již asi po 50 let — ukončuje Loh-koncerty, jež Schvarzburgským tak velice k srdci byly přirostly.

**** Z Petrohradu.** Dne 19. t. m. večer odbyván v zdejším reformovaném chrámu velký duchovní koncert, jež řídil náš krajan prof. Černý a při

kterémž spoluúčinkovali sl. Klemmova a sl. Minkvicova, rodáci naši pp. Barcal, Paleček a Seifert a pp. Hildebrandt, K. a L. Homilius. Podáváme tuto podrobný program: 1. Fantazie pro varhany od Töpfera (p. K. Homilius). 2. a) „O bone Jesu“ od Polestriny, b) „Alla trinità beata,“ sbor z XV. stol., předn. pěv. sbor. 3. Largo od Corelliho (p. Seifert). 4. a) „Jesu dulcis“ od Tom. Lud. Vittoria, sbor; b) Chant de Noël, sbor s sopran. solem (sl. Klemmova). 5. Aria di chiesa od Stradelly (p. Barcal). 6. Aria od Šeb. Bacha, pro housle (p. Hildebrandt). 7. Osmihlasé moteto od Šeb. Bacha. 8. Fantazie a fuga pro varhany od Hesseho (pp. K. a L. Homilius). 9. Aria od Haendla (p. Paleček). 10. „Selig sind die Todten,“ sbor od Spohra. 11. „Ave Maria“ od Fr. Šuberta, uprav. pro čello (p. Seifert). 12. Hymnus od F. Hillera (sl. Minkvicova). 13. Dvojsbor z oratoria „Jeffaj“ od Rheinhalera.

Kronika zpěváckých spolků a hudebních jednot.

**** Zpěvácký spolek pražských typografů** uspořádal minulou neděli v sále kovíckém zábavu ve prospěch onemocnělého skladatele Förchtgotta-Tovačovského. Pěvecký sbor tento není sice tak četný jako jiné sbory zdejší, nicméně výkony jeho vyrovnají se vždycky výkonům jednot i těch nejpokročilejších. Zejména nejlepší a nejvycvičenější hlasy nalézáme v basu, jež ovšem někdy i na úkor hlasů vyšších v popředí vystupoval. Všecka čísla, jež sbor v této zábavě přednesl, těšila se hlučné pochvale obecenstva četně shromážděného. Jsou to jmenovitě sbory: „Vlasti“ (od Tovačovského), „Utonulá“ (od Křížkovského), „Skřivánek“ (od dra. Javůrka) a „Prápor míru“ (od dra. Lud. Procházky), jež pěvecký sbor řízením sbormistra p. Pivoňky velmi slušně přednesl. Přejeme hojného zdaru jednotě tak snažlivé a obětavé.

**** „Cecilie,“ výpomocný hudební spolek v Praze,** odbyval dne 2. t. m. za předsednictví ředitele F. Hausera výroční valnou hromadu. Spolek čítá již 324 členů a z pokladny spolkové byla nemocným členům značná již část 1127 zl. 80 kr. udělena, vzdor tomu však jmění spolkové činí 1842 zl. 96 kr., kterážto část v občanské záložně uložena jest. Že o tak potěšitelný vývin spolku „Cecilie“ pan starosta Hauser největší zásluhu má, vyslovilo jemu i celému výboru shromáždění veřejný dík. Měsíční příspěvek zvýšen byl z 20 na 30 kr. — Za starostu byl jednohlasně opět zvolen pan. řed. Hauser, do výboru pak pp.: Meliš (náměstek starosty), Frčena, Pokorný (jednatel), Starý (pokladník), Chalupecký, Černý, Kučera, Wolf a Zvolský. Ostatní pánové zvoleni byli do výboru dílem zábavního, dílem důvěrního. Upozorňujeme přátelé hudby na lidumilný účel spolku „Cecilie,“ jehož činnost zajisté veřejného uznání zasluhuje.

**** V sobotu, dne 21. t. m., v předvečer sv. Cecilie,** uspořádala jednota „Svornost“ v místnostech svých u Šáryho hudební, pěveckou a dekla-

matorní zábavu. Mimo četné deklamace a solové výstupy přednesli pp. Klička a Knittl Raffův pochod pro klavír (pro 4 ruce), p. Markus, koncertní mistr kr. českého divadla, vojenský koncert Lipinského, „Večerní“ od Šumana a „Uherskou píseň“ (Brahms-Joachim) se vší možnou dokonalostí a virtuositou. P. Holý, člen orchestru českého divadla, přednesl na lesní roh transkripci z „Marty“, při čemž doprovázel ho p. Jiránek. Pp. Příbík a Klička přednesli na klavíru ouverturu ku Smetanově „Prodáné nevěstě“, načež vedením p. Kovandy smíšený sbor velmi zdařile zapěl celou 1. scénu z téže opery. Mimo to slyšeli jsme několik dvojzpěvů a jiných smíšených sborů, velmi precizně přednesených. Vůbec těšila se celá produkce veškeré přízni shromážděného obecnstva. —

* * „Lumír Malostranský,“ chovav v starších svých členech jiskru uměleckou, rozžal ji konečně v plamen, zvoliv si počátkem roku za ředitele osvědčeného již prvního svého vůdce, skladatele J. Drahoráda, jenž od té doby vede spolek krokem rázným i směrem čistě vlasteneckým ku předu. Spolek ten odbyl od 1. února b. r. velký koncert po přestávce skoro tříleté, dále tři zábavy rázu uměleckého. Poslední z těchto, odbývaná dne 15. t. m. v místnostech besedy malostranské, vypadla velmi skvěle, veškerá čísla programu provedena bylo pouze členy samými. Jak Slavíkův směr z národních písní a Křížkovského „Výprask,“ tak Drahorádův sbor „Divná věc“ a Bergmannovo „Pijanovo dědictví“ provedeny byly výborně a přijaty s ostatními čísly četným obecnstvem s pochvalou nejživější. P. Chadimý, nadaného člena spolku, deklamace „Šumař“ taktéž valně obveselila posluchače. Připomeneme-li k tomu skvělý výsledek koncertu předcházejícího, v němž paní Marta Procházková několik překrásných národních písní vzletně a s nejcituplnějším výrazem přednesla, „Lumír“ pak mimo jiné velké skladby Křížkovského nejtěžší sbor „Dar za lásku“ bezúhonně provedl a připojíme-li dále, že spolek zamýšlí i sboru smíšenému v kantatě „První májová noc“ v nejbližší době dáti průchod, můžeme mu k takovým výsledkům v tak krátké době přát jen štěstí s tím vědomím, že zas bude brzo státi mezi prvními pěveckými spolky českoslovanskými.

* * Valná hromada pražského „Hlaholu,“ kteráž se měla odbývati dne 29. t. m., odložena jest ke dni 6. prosince b. r.

* * Koncertní zábava zpěváckého spolku „Lukes“ odbývá se dnes ve velkém sále „akcionářského pivovaru“ na Smíchově. Program jest následující: Oddělení první. 1. „Na Moravu“ od dra Javůrka, přednese smíšený sbor. 2. „Svorný zpěv“, s průvodem piana, složil K. Bendl, přednese „Lukes.“ 3. „Solo pro cello,“ s průvodem piana, přednese p. A. Mašek. 4. „Kalina“ sbor Em. Vašáka, uprav. pro smíšený sbor K. Bendl. Oddělení druhé. 5. „Pijanovo dědictví“, baláda se soly pro mužské hlasy s průvodem piana, složil Jos. A. Bergmann, přednese „Lukes“. Sola přednesou pp. A. Št. a K.

S., členové spolku. 6. „Solo na cello“, s průvodem piana, přednese p. A. Mašek. 7. „Pri luni“, slovenská národní píseň, upravil dr. L. Procházka, přednese smíšený sbor. 8. „Česká muzika“, mužský sbor od Jos. Lva, přednese „Lukes“.

Zprávy z Prahy a z venkova.

* U sv. Vojtěcha provede se příští neděli gregoriánská mše pro svátky Mariánské, Introit a Communio de canto choralí se čtyřhlasými vložkami od Witta a a Jos. Foerstra.

* V pražském chrámu Páně u sv. Ducha bude lze slyšeti každou neděli adventní o 11. hod gregoriánskou mši s vložkami Joz. Foerstra, Kaspara Etta a J. Aug. Starého, snažlivého ředitele tamnějšího kůru.

* Hálkův večer v „Umělecké Besedě“ vzal na sebe zcela jiný ráz, nežli jsme se domnívali. Představovali jsme si první oslavení zvěčnělého básníka v místnostech, kde tak často a tak rád dlíval, velkolepější a řekněme přímo nesmrtelného básníka důstojnější. Zatím měla slavnost ta ráz obyčejného dýchánku, různíc se od zábavy podobné toliko tím, že přednesené básně a písně vesměs od oslavence pocházely a že místnosti nemohly obsáhnouti počet jeho ctitelů se shromážděných. Nám zmíniti jest se pouze o části hudební zábavy té. Hálek podal skladatelům přehojné látky k hudebnímu spracování. Zejména jeho „písně večerní“ vyvolaly celou literaturu lyrickou. Neznáme téměř žádného z skladatelů našich, koho by nebyly nadchnuly. Takto povstaly sbory, dvojzpěvy, solové písně, pocházející od nejrůznějších skladatelů, mezi nimiž zvláště vynikli Bendl, Fibich a j. Když pak objevily se na to básně „V přírodě,“ nastal nový zápas skladatelů našich. „Dědicové Bílé Hory“ dali podnět k hudebnímu spracování a „Záviš z Falkenšteina“ spracován na libreta. Malíři ilustrovali některé Hálkovy písně, hudebníci skoro všechny a najednou. Škoda, že nepříznivá doba nepřeje nám podobného vydání ilustrovaného. Než obraťme se již k věci. Produkci zahájila Hálkova píseň „Na nebi plno hvězdiček,“ spracovaná pro sbor smíšený F. Pivodou. Na to zpíval p. Černý tenorem velmi příjemným, poněkud sice stísněným, však za to velmi oduševněným přednesem dvě z Fibichových ilustrac a sice elegickou „Umlklo stromů šumění“ a vroucí „Ty dívko zvláště spanilá.“ Bendlova dueta provanuta jsou dechem poetickým i podávají výborně náladu té které básně, pročez také vším právem jsou velmi oblíbeny. Slečna Sedláčková a Cachova zapěly z nich: „Ve světě vše teď usnulo,“ k čemuž přidaly dvojzpěv „Žitné pole“ od Holého. „Tak ticho kolem“ a „Tvé oko krásné jezero“ došly hudebním spracováním pro jeden hlas s průvodem klavíru p. Jiránkem plné platnosti. Jsouť pravým odleskem slova básněného, vřele citěny i výrazu pravdivého. Těšíme se, že jsme poznali v panu Jiránkovi i v tomto oboru

skladatelské jeho činnosti hudebníka rovněž tak nadaného, jako šťastného. Bude-li směrem takovým pokračovati, v brzce postaviti jej budeme moci po bok našim nejlepším skladatelům písní. Písně ty přednesla často v těchto listech jmenovaná sl. Cachova. Méně šťastná jest píseň Hartlova: „Což platno, že ten slaviček.“ Postrádá hlubší intence poetické. Píseň tu přednesla sl. Sedláčkova. Produkci zakončil známý Bendlův sbor smíšený „Přilítlo jaro z daleka.“

* V příštím filharmonickém koncertu provedena bude Gadeho ouvertura k „Hamletu“, Ferd. Hillera symfonický prolog, komponovaný k slavnostnímu otevření městského divadla v Kolíně nad R. a Šeborovy symfonie do as-dur dvě věty: (!) *allegro molto* a *adagio*. Jsmeť žádostivi, jakých pokroků učinil tento zajisté velenadaný, avšak, jak „Hud. listy“ opět ve svém způsobu duchaplně praví, „druhdy vládnoucím spontinismem (!) a nerozvážnou (!) kritikou potlačovaný (!) umělec.“ Konečně opakována býti má Lisztova rhapsodie uherská, kteráž došla v I. koncertu tak skvělého úspěchu.

* *Konservatoř pražská* odbývala první svůj letošní koncert v neděli dne 22. t. m. v sále žofinském za spoluúčinkování slovutného pianisty L. Breitnera. Program zahájila Beethovenova „pastorální“ symfonie (č. 6.), kteráž až na několik těch chybiček a rozladěných nástrojů provedena byla dosti zdařile, ovšem že za spoluúčinkování samých profesorů z konservatoře, jimž úkolem bylo, aby horkokrevné své chovance udrželi v míře a v taktu. Šířeji zmiňovati se o symfonii samé, pokládáme za zbytečné, zná ji obecenstvo pražské nejen dokonale, ale i z reprodukcí lepších. Novinkou byla pro nás Bachova „Ciaconna“ (d-moll), původně pro solové housle komponovaná a Raffem mistrně instrumentovaná. Obecenstvo naše slyšelo ji v původní její formě v I. koncertu Wilhelmjho a nelze upírati, že, ač instrumentování se Raffovi nad obyčej zdařilo, hodnota ciacony, jakož i všech skladeb podobných „převařováním“ takovým nemálo trpí. I tato pieča provedena byla celkem slušně a podobně jako symfonie Beethovenova, za spoluúčinkování profesorů samých. Mnohem zajímavějším bylo ale pro obecenstvo vystoupení mladistvého virtuosa klavírního L. Breitnera. Od minulé sesony postní, kde dopřáno nám bylo obdivovati se talentu tak neobyčejnému, učinil p. Breitner pokrok netušený, ohromný. Úhoz jeho nabyt takové jadrnosti a síly, přednes takové elegance a výraznosti, že možno o něm říci, že sílu Taussigovu spojuje s poětičností přednesu samého Rubinsteina. A neklamal se sešedivělý král pianistů nynějších, Liszt, když po skončeném koncertu Breitnerovu v Pešti na jaře téhož obejmul a tvrdil, že bude Breitner důstojným dědicem slávy a vavřínů jeho. Letos předstupuje před nás Breitner co muž, co virtuos dokonalý a celý. Přednesl partii klavírní koncertu Šumanova (a-moll) pro klavír a orchestr a uherskou fantazii Lisztovu s průvodem

orkestru tak mistrně a dokonale, že nijak nemožno pochybovati o pravosti toho, co jsme o něm právě řekli. Méně příznivý dojem učinil průvod orchestrální. U koncertu Šumanova to ještě ucházelo, ale v Lisztově fantazii orchestr s dirigentem často příliš citelně se rozcházel. XX.

* „Hudební listy“ komicky se rozhorlily, že jsme se jménem umělců českých, jak nám kázala povinnost naše, energicky ozvali proti nešetrnosti, spáchané nynějším ředitelstvím divadla zemského na mistru Smetanovi tím, že mu po divadelním sluhovi vrácena byla partitura zpěvohry „Dvě vdovy“ s tím vzkázáním, že nyní nebude lze platiti tantiémy. Neodvázili bychom se zajisté něco podobného tvrditi, kdybychom se nebyli dříve sami o tom přesvědčili a nevěří-li dosud „Hud. listy“, odkazujeme je přímo k p. Smetanovi, jenž jim pravdivost nepopíratelného fakta uvedeného dokáže. Konečně ubezpečujeme „Hud. listy“ a ctihodné jich přátele, že věru není třeba, učiniti teprv „mučenníka“ z mistra Smetany, postaralyť se samy již dávno o to, aby za veškeré jeho zásluhy, pro kteréž zachová národ jméno jeho povždy u vděčné paměti, za živa již nesl mučennickou korunu!

* *Bibliotheka operních a operetních textův*, kteráž vychází nákladem kněhkupectví Fr. A. Urbánka, dospěla již k svazku 57., jenž obsahuje libreto k nejnovější zpěvohře Ant. Dvořáka „Král a uhliř.“ Předcházející čtyry svazky obsahují libreta k „Němé z Portici“ (53.), k „Lejle“ (54.), k „Vilému Tellu“ (55.) a k operě „Král to řekl“ (55.).

* *Filiálku kněhkupectví* svého zdejšího otevřel právě v Kolíně zdejší kněhkupec p. Fr. A. Urbánek, obdržev k tomu místodrž. koncesí. Závod tento spravuje chvalně známý p. S. Kárník pod dozorem koncesionářovým. Poroučíme závod jeho zdejší i filiálku v Kolíně vřele našemu obecenstvu.

* *K povšímnutí.* V Seni (v Chorvatském Přímoří) uprázdněno jest místo ředitele kůru a varhaníka při tamnějším chrámu katedrálím, spojené se služným ročních 400 zl. mimo štolu. Jmenovaný obdrží zároveň místo ředitele hudby spolku „Posielo“, spojené s příjmy něco přes 200 zl. Kdož by o místo toto ucházeti se hodlal, nechť se obrátí stran bližší zprávy na redaktora tohoto listu v nejbližších 8 dnech.

* *Z Berouna.* Profesor Kopta a J. Nešvera uspořádají v neděli dne 29. t. m. za laskavého spoluúčinkování pí. P. Mejštríkové, sl. M. Cachové, p. J. Hendla a zpěváckého spolku „Slavoše“ koncert, jehožto program tuto sdělujeme: 1. Sbor „Již svitá“ od J. Krejčího. 2. Koncert pro housle od F. Mendelssohna. 3 a) „Na měsíček“, b) „Večerní“, písně od Joz. Nešvery. 4. „Scherzo“ (Humoreska) od Joz. Nešvery. 5. „Ave Maria“ (Präludium od Bacha), uspořádané pro sopránové sólo, houslové sólo, harmonium a piano od Gounoda. 6. Sonata pro piano a housle. a) *Andante con Variazione*, b) *Presto*. (Kreutzerova sonata) od Beethovena.

7. Píseň „Orsina“ z „Lukrecie“ od Donizettiho.
8. „Rej čarodějnic“ od Paganiniho. 9. „Poslové,“ sbor se soly od Al. Hniličky.

Kritický oznamovatel.

„Tě Boha chválíme“ (in falso bordone)

od Jos. Foerstra.

Vyšlo nákladem firmy Em. Starý a spol. v Praze.

Krokem sice volným, za to však tím jistějším kráčí u nás v krajích českoslovanských reforma hudby církevní ku předu. Tam, kde se z počátku mnozí pokročilejší řiditelé kůrů vytasili při mších figurálních s pouhou vložkou stylu reformačního, stává se, že odvažují se poznenáhlu i na celé vokální mše slohu snadnějšího, pěvcům posud nezvyklým na tento genre přístupnějšího.

Z počátku brali pp. řiditelové kůrů zřetel na skladby, jež pocházely z pravého středu celého nynějšího hnutí reformatorského: z Německa, vedle příbrání skladeb klasických mistrův starocírkevních. Od té poměrně krátké doby se však u nás záležitosti snah reformačních tak příznivě změnila a na stupeň vyšší dokonalosti vystoupily tím, že i mnozí z našich domácích skladatelův novým úkazem tím na poli hudby církevní se uchvátiti dali a v smyslu reformačním komponovati počali. Následkem toho jest nyní mezera ohledně skladeb v tomto novém genu psaných v hudební literatuře domácí dostatečně pro dosavadní potřeby vyplněna, tak že netřeba řiditelům kůrův českoslovanských obracet se na firmy cizinské. Mezi domácími skladateli, kteří v oboru hudby reformované zdárnými se mohou vykáhati výsledky, vyniká v první řadě profesor na zdejší konservatoři a řiditel kůru u sv. Vojtěcha p. Jos. Foerster, jenž ostatně znám jest ctěnému čtenářstvu našemu z poslední doby zejména co horlivý podporovatel a neunavný šířitel blahodárného směru ryzé, žádným světským příměskem neposkvřené hudby církevní. Co šťastný skladatel církevní osvědčil se již před rokem na počátku hnutí reformatorského v menších skladbách, vložkách to mešních: „Ave Maria“ — „Surrexit pastor bonus“ atd. Od té doby pokračoval v pilné práci ku předu; napsal v témž duchu a stylu církevním velkou mši vokální s (libovolným) průvodem varhan, jež vychází právě po částkách co příloha ku „Cecilii“, časopisu to výhradně reformatorským zájmům hudby církevní věnovanému. Nyní pak setkáváme se opět s větší církevní skladbou téhož skladatele, která v těchto dnech vyšla ve skvostné úpravě u velmi činné a o domácí uměnu hudební velezasloužilé firmy Em. Starý a spol. v Praze. Jest to prokomponované „Te Deum“ a první ve stylu církevním psané. Posud jest zvykem na českoslovanských kůrech provozovati „Te Deum“ s troubami a bubny hřmotícími ve stylu hlučně nafouklého finale operního.

Nešvár tento musí se širicím se vzděláním hudebním sám sebou vzít za své. Co náhradu za podobné, nyní užívané skladby, jež církevní obřady profanizují, možno zajisté nyní zmíněnou skladbu Foerstrovu co první šťastný krok k lepší budoucnosti hudby chrámové v domovině naší považovati. Tato skladba — jak skladatelem samým v „Připomenutí“ naznačeno jest — může býti provedena na trojí způsob a sice: 1. zpívají se sloky 2, 4, 6 atd. vždy unisono od shromážděné obce v průvodu varhan, ostatní pak sloky totiž 3, 5, 7 atd. přednáší smíšený sbor na kůru bez varhan. 2. Na místě lidu mohou dotýčné sloky zpívati všichni tenoři a basisté na kůru; aneb konečně 3. duchovní u oltáře taktéž v obou případech s průvodem varhan. Podotýkáme, že stejná intonace zmíněných slok pro lid jest velmi lehounká a každému hudebním sluchem nadanému laiku přístupna, tak že snadno ji lze podržeti.

Jak vidno, vyplývají z takto přednášené skladby mnohé závažné výhody. Především chválíme onu okolnost, že lid pomocí této skladby v neustálém duševním jest spojení s duchovním u oltáře i se sborem na kůru; tím pozornost všeobecná v chrámu shromážděného lidu se soustřeďuje na ten který posvátný výkon; tím pak, že nejen kůr, nýbrž i lid v střídání vespolečném bere účastenství na hymnách božstvu nejvyššímu prozpěvovaných, zvyšuje se dojem pobožnosti v míře netušené. Skladba Foerstrova jest prací mistrnou a my plníme jen povinnost svou, pakliže ji co nejvřeleji přízni všech přátel ryzé hudby církevní ku častému provozování doporučujeme.

X.

Listárna redakce.

P. dop. v Kl. Upotřebíme příště.

Ctitelům Smetanovým v Prostějově. Došlé nás osvědčení odložili jsme prozatím stranou, doufajíce, že záležitost mistra Smetany vlasteneckým a obětavým naším družstvem divadelním rozřešena bude zajisté způsobem jeho zásluh i národní naší cti důstojným.

P. dop. v Budapešti. Srdečné díky.

P. K. K. Díky, upotřebíme příště.

Výroční řádná valná hromada
zpěv. spolku „HLAHOLO“ v Praze
bude odbývána v neděli dne 6. prosince 1874
o půl třetí hodině odpolední
v místnostech spolkových.

Program :

1. Čtení protokolu z předešlé mimořádné valné hromady.
2. Zpráva jednatelská, účetní a archivní za ročník XIII.
3. Přijímání nově přihlášených výkonných členů.
4. Volba nového výboru na ročník XIV.
5. Volné návrhy.

V Praze dne 26. listopadu 1874.

Výbor.

!!SYLVESTR!!

Právě vyšlo tiskem a nákladem firmy

Em. Starý a spol. v Praze:

„Sboření Jericha“ čili *Gratulace u pana Icika Šmuela Leona Jajtelesa barona z Meroresů*. Komická scéna pro mužské hlasy s průvodem piana složil V. Mazánek. Cena: Part. i hlasy 1 zl. 30 kr. Jednotlivé hlasy à 10 kr. r. č.

V tisku se nachází a těchto dnů vydána bude:

„Zabí beseda“, hudební žert pro mužské hlasy s průvodem piana, složil Lud. Procházka.

Dále na skladě jsou:

„Už ho vedou Martina“, žertovný sbor pro mužské hlasy s průvodem orchestru (brkačky) a turecký buben (solo), složil V. Mazánek. Cena: Part. a hlasy 80 kr. Jednotlivé hlasy à 10 kr.

„Špatné tanečnice“, komické tercetto pro dva tenory a 1 bas s průvodem piana, složil Jos. Paukner. Cena 1 zl. 50 kr.

„Staří mládenci“, komický dvojzpěv pro tenor a bas s průvodem piana, složil J. Paukner. Cena 60 kr.

„Spiknutí v Chroustovicích“, komický trojzpěv pro tři basy s prův. piana, složil J. Paukner. Cena 1 zl. 50 kr.

„Manželova opička“, komická píseň pro bas s prův. piana, složil J. Paukner. Cena 60 kr.

„Mazurka na brkačky“ pro 4 mužské hlasy složil J. Paukner. Cena 70 kr.

„Koncert na brkačky“ pro 4 mužské hlasy, složil Karel Bendl. Cena 70 kr.

„Šumaři“, komický dvojzpěv pro dva basy s prův. piana, slož. J. Paukner. Cena 50 kr.

„Radosti manželské“, humoristická scéna pro tenor a bas s prův. piana, slož. J. Paukner. Cena 75 kr.

„Kdo má zpívat“, humoristická scéna pro tenor a bas s prův. piana, slož. J. Paukner. Cena 70 kr.

„Zpěv Mandarinů“ z frašky: „Chňap, Lap, Šňůra“ pro mužské hlasy s průvodem piana, upravil V. Hřimalý. Cena 50 kr.

„Matice hudební“

jediná to jednota, kteráž pečuje o vydávání laciných skladeb domácích, zejména pak zřetel obrací k zpěvohrám vlasteneckých našich skladatelů, doporučuje se všem milovníkům a příznivcům českého umění hudebního klaskavému povšimnutí.

Roční příspěvek obnáší pouze tři zl., začez obdrží členové buď úplný klavírní výtah i se slovy nějaké zpěvohry (v krámské ceně za 8 zl.) aneb jiné hudebniny (v krámské ceně nejméně 6 zl.) Dosud vydány jsou nákladem „Matice hudební“:

Smetanova kom. zpěv. „Prodaná nevěsta“
co premie za rok 1872.

Bendlova romant. zpěvohra „Lejla“ (I. a II. jedn.)
co premie za rok 1873.

Příští premie podá členům dokončení „Lejly“. Kdož by si přál mít Bendlovu velkolepou skladbu úplnou, nechť zašle příspěvek 3 zl. a zapísán bude ještě do ročníku 1873, načež se mu ihned zašle I. oddělení „Lejly“.

Veškeré hudebniny nákladem „Matice hudební“ vyšlé dostati lze v kněhkupectví dra Ed. Gregra a Ferd. Dattla v Praze. Tamtéž lze dostati

Ouverturu k Smetanově „Prodaná nevěsta“
upravenou pro klavír na 4 a 2 ruce skladatelem samým za 1 zl. 60 kr.

Upozorňujeme zároveň, že pro příští premii získána jest překrásná sbírka moravských národních písní (čítajíc přes 100 písní) upravených mistrně drem. Norbertem Javůrkem.

Příspěvky přijímá náš pokladník Em. Starý (Karlova ulice č. 147-I).

Výbor „Matice hudební“.

Tiskem a nákladem firmy

Em. Starý a spol. v Praze

právě vydána jest:

Praktická škola zpěvu

pro školy měšťanské a obecné

sestavil

Josef Fafl.

== Cena 1 zl. 50 kr. r. č. ==

➡ Při odebrání 10 výtisků ➡
dáme 2 výtisky zdarma.